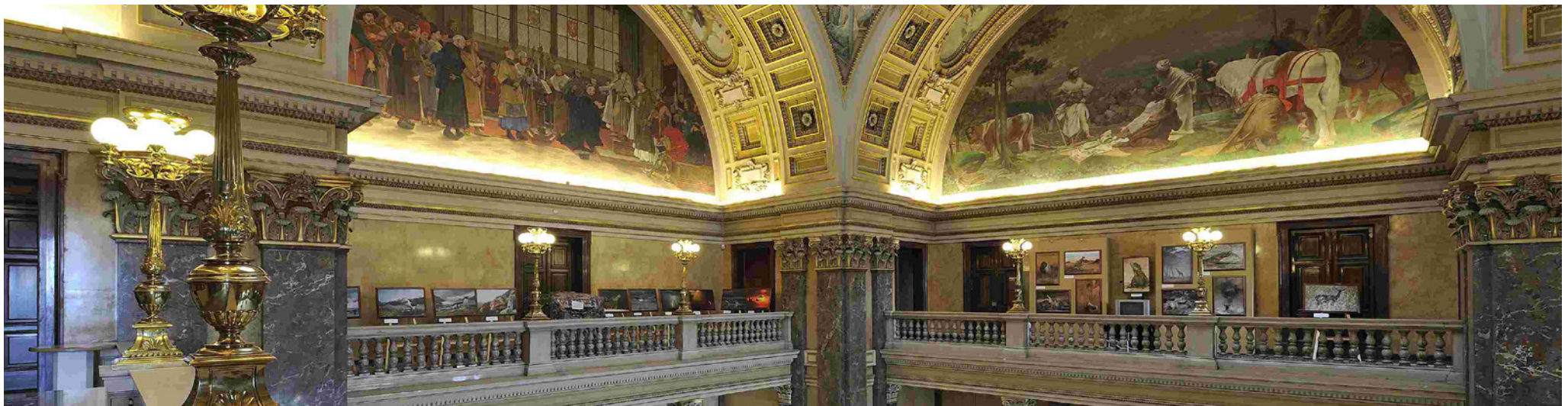
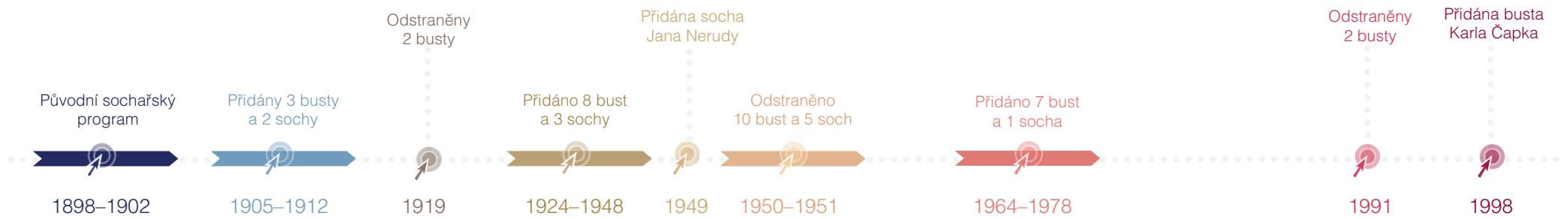

Proměny Pantheonu Národního muzea

O Pantheonu

S myšlenkou českého panteonu přišel již František Palacký, který jeho poslání definoval v programu nakonec nerealizované budovy Franciscea (1839) na počest císaře Františka I. Palackého idea oslavy „velikých mužů a slavných činů dějin, které jsou nejvyšším statkem národa“, se zjevně odrazila i v koncepci novostavby Národního muzea na Václavském náměstí (otevřeno 1891).

Prostor Panteonu byl od počátku součástí soutěžního návrhu muzea architekta Josefa Schulze. Dle jeho vlastních slov měl Panteon obsahovat „poprsí mužů vynikajících a zasloužilých o vývoj kultury v Čechách“. Na koncepci se podílel i historik a jednatel muzea Josef Emler.

V průběhu dějin se koncepce osazení soch měnila. Osobnosti byly doplňovány, odebírány i navraceny. Výběr byl vždy limitován i prostorem Panteonu.

V případě návratu všech děl, která kdy tímto prostorem prošla, by se jednalo o 63 bust a nadživotních soch, což je za kapacitní hranicí Panteonu (do tohoto počtu nejsou zahrnuty busty Františka Josefa I. a Alžběty Bavorské, které se materiálově i osazením od ostatních děl lišily, ani busta mistra Jana Husa, jež byla odstraněna z důvodu duplicity – Jan Hus má v Panteonu umístěnu nadživotní sochu celé postavy).

Koncepce, kterou Národní muzeum připravilo při příležitosti rekonstrukce Historické budovy, počítá s návratem k roku 1948, kdy bylo v Panteonu umístěno 55 děl.

Podívejte se na videa o Pantheonu

(odkazy vedou na You Tube)

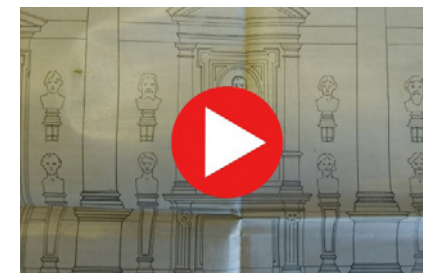
Generální ředitel Národního muzea
PhDr. Michal Lukeš, Ph.D. o Pantheonu

PhDr. Richard Biegel, Ph.D. o koncepci
Pantheonu

Dějiny a proměny Pantheonu

Sochařský program Pantheonu

1898–1902 | Původní sochařský program Pantheonu – 37 bust a 4 nadživotní sochy

Pro více informací klikněte na miniaturu díla

Božetěch

Theodorik

Ctibor Tovačovský
z Cimburka

Viktorín Kornel
ze Všehrd

Josef Dobrovský

Tadeáš Hájek
z Hájků

Daniel Adam
z Veleslavína

Karel starší
ze Žerotína

Karel Škréta

Bohuslav Balbín

Václav Vavřínek
Reiner

František Škroup

František Martin
Pelcl

Václav Matěj
Kramerius

Antonín Jaroslav
Puchmajer

Bernard Bolzano

Josef Ressel

Jan Hus

Pert Parléř

Tomáš Štítný
ze Štítného

Benedikt Rejt
(Beneš z Loun)

Václav Hollar

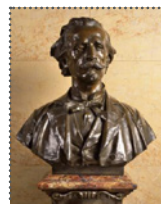
Petr Brandl

Ferdinand
Maxmilián Brokoff

Václav Vladivoj
Tomek

Josef Mánes

Kilián Ignác
Dientzenhofer

František Josef
Gerstner

Josef Jungmann

Jan Evangelista
Purkyně

Bedřich Smetana

Ján Kollár

Pavel Josef
Šafařík

František Ladislav
Čelakovský

Karel Jaromír
Erben

Jindřich
Clam-Martinič

Kašpar Maria
hrabě Sternberk

František Palacký

Jan Amos
Komenský

František Josef I.

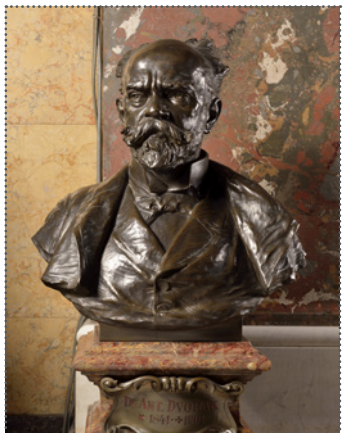
Alžběta Bavorská

Přejít na časovou osu

1905–1912 | Přidány 3 busty a 2 nadživotní sochy

Pro více informací klikněte na miniaturu díla

Antonín Dvořák

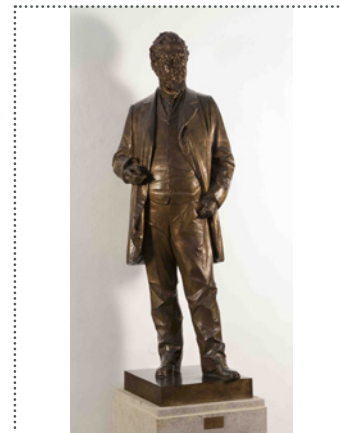
Svatopluk Čech

Jaroslav Vrchlický

František Ladislav
Rieger

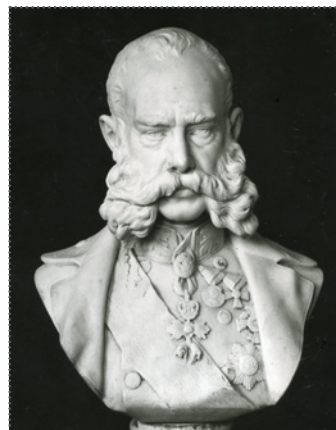
Jiří Kristián kníže
Lobkovic

[Přejít na časovou osu](#)

1919 | Odstraněny 2 busty

Pro více informací klikněte na miniaturu díla

František Josef I.

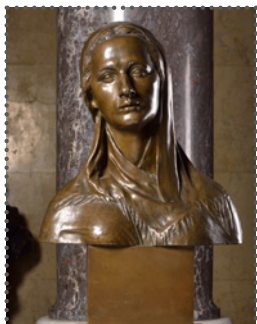
Alžběta Bavorská

[Přejít na časovou osu](#)

1924–1948 | Přidáno 8 bust a 3 nadživotní sochy

Pro více informací klikněte na miniaturu díla

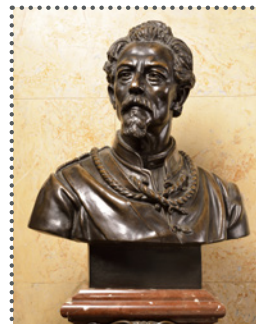
Božena Němcová

Josef Václav
Myslbek

Pavol Országh
Hviezdoslav

Miroslav Tyrš

Mikoláš Aleš

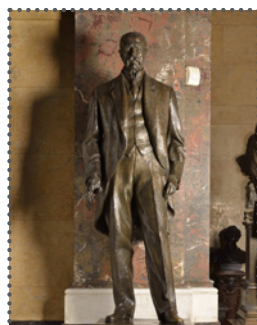
Alois Jirásek

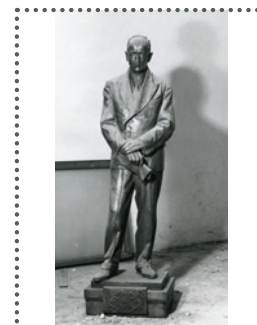
Josef Pekař

Josef Emler

Tomáš Garrigue
Masaryk

Edvard Beneš

Jan Hus

Přejít na časovou osu

1950–1951 | Odstraněno 10 bust a 5 nadživotních soch

Pro více informací klikněte na miniaturu díla

Božetěch

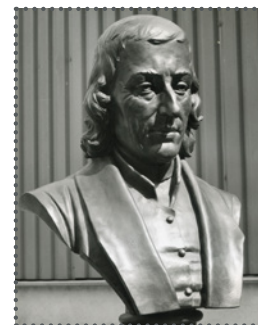
Theodorik

Jan Hus

Tadeáš Hájek
z Hájku

Bernard Bolzano

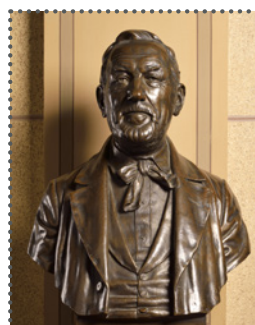
Petr Parléř

Václav Vladivoj
Tomek

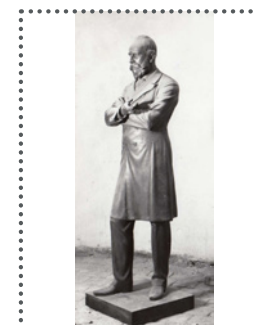
Kilián Ignác
Dientzenhofer

Josef Emler

Josef Pekař

Jindřich Clam-
Martinic

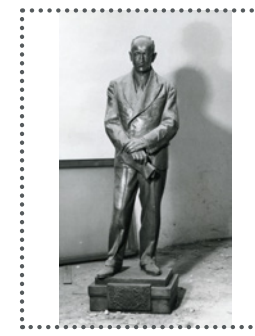
František Ladislav
Rieger

Tomáš Garrigue
Masaryk

Jiří Kristián kníže
Lobkovic

Edvard Beneš

Přejít na časovou osu

1964–1978 | Přidáno 7 bust a 1 nadživotní socha

Pro více informací klikněte na miniaturu díla

Karel Havlíček
Borovský

Petr Bezruč

Stanislav Kostka
Neumann

Julius Fučík

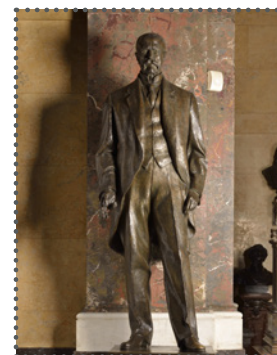
Eliška Krásnohorská

Jaroslav Heyrovský

Zdeněk Nejedlý

Tomáš Garrigue
Masaryk

Přejít na časovou osu

1991 | Odstraněny 2 busty

Pro více informací klikněte na miniaturu díla

Zdeněk Nejedlý

Julius Fučík

[Přejít na časovou osu](#)

Mikoláš Aleš

instalace: 1936

Mikoláš Aleš (1852–1913), malíř a grafik

Studoval v Praze na akademii výtvarných umění u J. Trenkwalda a Jana Swertse. V roce 1876 byl z akademie pro účast na národní demonstraci vyloučen. V roce 1879 se ujímá společně s Ženíškem výzdoby Národního divadla, kde měl během práce na lunetách spory s vedením. V rámci svých inspirací často cestoval, do Itálie, do Uher. Věnoval se freskám, sgrafitům a výzdobě fasád domů, stejně jako knižní ilustraci děl Jiráska či Arbese. Jeho výtvarné pojetí národních dějin hluboce zakořenilo v mnoha generacích. Z velkých výtvarných děl je nejznámější Setkání Jiřího z Poděbrad s Matyášem Korvínem.

Bohumil Kafka (1878–1942), sochař a pedagog

Studoval sochařsko-kamenickou školu v Hořicích, poté na UMPRUM u S. Suchardy a na AVU u Myslbeka. Byl členem řady uměleckých spolků. Z jeho díla číší secesní symbolismus (je jeho nejvýznamnějším představitelem u nás) a impresionismus. Mezi známá díla patří jistě pomník Jana Žižky na Vítkově, pomník M. R. Štefánika v Bratislavě a pomník Josefa Mánesa v Praze.

[Přejít na časovou osu](#)

Bohuslav Balbín

instalace: 1898–1902

Bohuslav Balbín (1621–1688), jezuita, historik a pedagog

Do jezuitského řádu vstoupil v patnácti letech. Studoval v Jičíně, Praze, Olomouci, Brně a v Kladsku. Poté studoval v Praze filozofii. Na konci třicetileté války zažil švédský vpád, při obraně Prahy byl těžce zraněn. Psal básně, ale jeho hlavním zájmem byla historie. Po vysvěcení na kněze odchází do misionářské služby, poté působil jako pedagog. Často střídal působiště. Sbíral staré české knihy i listiny a projevoval se vlastenecky, což znamenalo konec učitelské kariéry. Byl pověřen vypracováním dějin jezuitů v Čechách Jeho ambicí byly však velké dějiny českých zemí. Zároveň se věnoval obraně užívání českého jazyka, napsal Obranu jazyka slovanského, zvláště pak českého. Jeho hlavním historickým dílem jsou pak Rozmanitosti z historie Království českého z roku 1879, svůj plán na třicet svazků však nenaplnil. Balbín je jednou z nejvýznamnějších barokních osobností našich zemí.

František Stránský (1869–1901), sochař

Byl žákem J. V. Myslbeka. Podílel se také na výzdobě pražských veřejných budov (Muzeum hlavního města Prahy).

[Přejít na časovou osu](#)

Benedikt Rejt (Beneš z Loun)

instalace: 1898–1902

Benedikt Rejt z Pístova, zvaný též Beneš z Loun (1451 až 1454–1534), architekt a stavitel

Jako proslulého stavitele jej do Prahy ze Saska povolal Vladislav II. a svěřil mu významnou část přestavby Pražského hradu. Jednalo se o věž Daliborku a navazující hradby, poté dostavbu Starého královského paláce. Této práci se věnoval více než deset let. V tomto období vznikl trůnní a rytířský sál, zvaný později Vladislavský. Byl povýšen do šlechtického stavu. Poté pracoval pro šlechtu a některá města. Významný byl jeho vklad k přestavbě chrámu svaté Barbory v Kutné Hoře.

František Rous (1872–1936), sochař

Sochařské zkušenosti rozvíjel pobytem ve Vídni, ale také v Paříži, Budapešti a Londýně. Byl autorem portrétních a funerálních plastik, nebál se monumentálních skulptur. Podílel se na výzdobě Národního muzea a Národního divadla a dalších veřejných staveb v Čechách.

[Přejít na časovou osu](#)

Petr Bezruč

instalace: 1964

Petr Bezruč, vlastním jménem Vladimír Vašek (1867–1958), básník

Studia klasické filologie nedokončil. Pracoval jako poštovní zaměstnanec. Jeho životním dílem jsou Slezské písně, zasílané od roku 1899 do Herbenova Času. Knižně vyšly poprvé v roce 1909. Autor je dále ještě upravoval pro další vydání. Hlavním tématem je protest – proti sociálním podmínkám a národnostnímu tlaku ve Slezsku. Další dílo není tak ceněno – Stučkonoska modrá (1930, tvorba v souborném díle Přátelům a nepřátelům (1958). Po roce 1948 byl vyzdvihován jako ikona sociálně laděné literatury.

Jaroslava Lukešová (1959–2007), sochařka

Studovala na AVU v Praze u profesorů O. Španiela a K. Pokorného. Zaměřovala se na portrétní tvorbu. Je autorkou řady bust a pamětních desek, připomínajících známé postavy kulturního a politického života (Petr Bezruč, Milada Horáková, J. S. Bach).

[Přejít na časovou osu](#)

Karel Havlíček Borovský

instalace: 1964

Karel Havlíček Borovský (1821–1856), novinář, básník a politik

Studoval filozofii, vstoupil do kněžského semináře, který ovšem opustil, a stal se kritikem církve. Cestoval do Ruska, které ho zklamalo, a vydává poté *Obrazy z Rus*. Od roku 1846 byl redaktorem *Pražských novin* a přílohy *Česká včela*, v roce 1848 zakládá vlastní *Národní noviny*. Podílel se na organizaci *Slovanského sjezdu* 1848. V revolučním roce se stává poslancem, ale na mandát rezignoval. Věnoval se především publicistice. Jeho *Národní noviny* byly zakázány. Založil si časopis *Slovan*, ale po zvýšeném tlaku ho zastavil. V roce 1851 byl souzen, ale osvobozen. Vzápětí ale znovu zajištěn a poslán do vyhnanství v Brixenu. Exil mohl opustit až v roce 1855. O rok později umírá na tuberkulózu. Jeho literární tvorba je ostrou kritikou pokrytectví a politické nesvobody. Mezi nejznámější patří *Epigramy*, *Tyrolské elegie* či *Král Lávra*.

Miroslav Pangrác (1924–2012), sochař, malíř a restaurátor

Studoval na Státní odborné škole keramické v Bechyni a následně na AVU v Praze u profesorů J. Laudy a K. Pokorného. Ve figurální tvorbě používal kontrast měkké modelace těla a řezané draperie. Ztvárnil řadu významných osobností kulturního a politického života, zaměřoval se rovněž na sociální témata a tragické okamžiky českého národa. Za poprsí Karla Havlíčka Borovského pro Panteon Národního muzea obdržel v roce 1962 první cenu v soutěži.

[Přejít na časovou osu](#)

Jan Petr Brandl

instalace: 1898–1902

Petr Jan Brandl (1668–1735), malíř

Vyučil se malířem u K. Schrödera, předtím absolvoval jezuitské gymnázium. Od roku 1694 byl ve staroměstském malířském cechu. Byl to zcela mimořádný talent, věnoval se náboženským motivům, portrétům i čistě světským malbám. I přes své úspěchy býval díky způsobu života často zadlužen a dostal se i do vězení. Také kvalita jeho děl byla kolísavá. Jeho nejlepší díla však patří ke špičce vrcholného baroka. Mezi jeho nejvýznamnější díla patří Zvěstování (Pražská kaple na Svaté Hoře u Příbrami, 1697) či Návrat ztraceného syna (Národní galerie, po 1710).

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Ferdinand Maxmilián Brokoff

instalace: 1898–1902

Ferdinand Maxmilián Brokoff (1688–1731), sochař a řezbář

Věnoval se rodinné tradici sochařství a řezbářství. Působil především v Praze, kde je jeho dílem množství soch Karlova mostu (např. František Xaverský, sv. Vít a další). Mimo to spolupracoval zejména po roce 1714 s Janem Fischerem z Erlachu na zakázkách do Vídně (např. v kostele sv. Michala) či Vratislavi. Brokoff patří k nejvýznamnějším sochařům českého baroka a českého sochařství vůbec.

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Karel Čapek

instalace: 1998

Karel Čapek (1890–1938), novinář, prozaik, dramatik, básník, překladatel

Vystudoval pražskou filozofickou fakultu, od roku 1921 byl redaktorem Lidových novin. Patřil k okruhu kolem T. G. Masaryka, slavnými se staly jeho Hovory s TGM (1928). V literární tvorbě spolupracoval se svým bratrem Josefem, např. při hře Ze života hmyzu (1921). Autor úspěšných dramát, povídek, pohádek i utopických románů. Ve svém díle se snažil apelovat na humanismus a lidskou solidaritu. V závěru života se snažil upozornit na nebezpečí války – díla Válka s mloky, Bílá nemoc či Matka. Autor cestopisů z Anglie, Španělska, severu Evropy či Nizozemska. Překládal z francouzské poezie. Řada jeho děl byla též zfilmována (např. Krakatit, Bílá nemoc). Náprstkovu muzeu daroval svou kompletní dochovanou sbírku gramodesek s etnickou hudbou a katalogů gramofonových firem. V zahraničí jeden z nejznámějších českých spisovatelů.

Miroslav Pangrác (1924–2012), sochař, malíř a restaurátor

Studoval na Státní odborné škole keramické v Bechyni a následně na AVU v Praze u profesorů J. Laudy a K. Pokorného. Ve figurální tvorbě používal kontrast měkké modelace těla a řezané draperie. Ztvárnil řadu významných osobností kulturního a politického života, zaměřoval se rovněž na sociální témata a tragické okamžiky českého národa. Za poprsí Karla Havlíčka Borovského pro Panteon Národního muzea obdržel v roce 1962 první cenu v soutěži.

[Přejít na časovou osu](#)

Svatopluk Čech

instalace: 1908

Svatopluk Čech (1846–1908), spisovatel, básník a novinář

Vystudoval práva, ale vedle toho se aktivně věnoval literatuře. Působil v okruhu almanachu Ruch, dále v redakci časopisu Světozor, Lumír, Národní listy. Byl členem České akademie věd a umění. Byl vášnivým cestovatelem, navštívil Kavkaz, Balkán, vycestoval na sever, dále do Polska, Francie či Itálie. Jeho literární dílo zahrnuje básně lyrické i satirické, povídky i romány. Z veršů je známá sbírka Písně otroka a jeho Výlety pana Broučka jsou dodnes považovány za předchůdce science-fiction.

Ladislav Šaloun (1870–1946), sochař, knižní grafik, návrhář průmyslového designu a pedagog

Absolvoval Reynierovu kreslířskou školu, sochařství pak studoval v ateliéru T. Seidana a B. Schnircha. Účastnil se soutěží na realizaci monumentálních soch v Praze (F. Palacký a především Jan Hus na Staroměstském náměstí). Sochařsky se podílel vedle Národního muzea na výzdobě Muzea hlavního města Prahy, Národního divadla, Hlavního nádraží nebo Obecního domu. Za války se zapojil do odboje, po vzniku republiky byl autorem řady soch T. G. Masaryka.

[Přejít na časovou osu](#)

František Ladislav Čelakovský

instalace: 1898–1902

František Ladislav Čelakovský (1799–1852), spisovatel, básník a překladatel

Studoval filozofii, ale univerzitu nedokončil. Věnoval se literárnímu a jazykovému vzdělání. Působil jako vychovatel. Po roce 1833 byl redaktorem Pražských novin. Stál u zrodu samostatného časopisu Česká Wčela. Po roce 1835 začal působit na univerzitě. V období polsko-ruského napětí byl kritický k carskému domu, což ho stálo odvolání z pozice v novinách. V roce 1838 byl jmenován knihovníkem rodiny Kinských, o tři roky později byl jmenován profesorem slavistiky ve Vratislavi, roku 1849 se stal profesorem slavistiky na pražské univerzitě. Z díla jsou nejznámější Slovánské národní písně (1822–27), Ohlasy písní ruských (1829), Ohlasy písní českých (1839).

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Daniel Adam z Veveslavína

instalace: 1898–1902

Daniel Adam z Veveslavína (1546–1599), nakladatel, spisovatel, historik, filozof a překladatel, pedagog

Po vystudování pražské univerzity na ní také přednášel. Mimořádný intelektuální talent převyšující své vrstevníky, jeho záběr obsahoval jazyk, literaturu, filozofii, historii i hudbu. Po knihtiskaři Melantrichovi převzal tiskárnu a aktivně vydával česká díla. Jako stoupenec Jednoty bratrské se zasloužil o vydání Bible kralické (vyšla v 6 svazcích v roce 1579). Jednoznačně má zásluhu na rozvoji českého jazyka v období humanismu.

Bohumil Viček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

Josef Dobrovský

instalace: 1898–1902

Josef Dobrovský (1753–1829), kněz, filolog a slavista, stál u zrodu Vlasteneckého muzea

Představitel osvěceničské racionální generace. Působil jako vychovatel u knížete Nostice, poté jako rektor generálního semináře. Po jeho zrušení byl soukromým badatelem. Přestože česky se naučil až na gymnáziu a češtinu neprosazoval, především svými filologickými pracemi se podílel na záchraně českého jazyka. Mimo jiné podporoval také význam archeologie, kdy byl jedním z prvních, kdo považoval archeologické památky za plnohodnotný historický pramen. V roce 1818 pomáhal zakládat Vlastenecké – budoucí Národní – muzeum. Z jeho mnoha děl jsou významné např. *Geschichte der böhmischen Sprache und Literatur* (Dějiny českého jazyka a literatury) nebo *Zevrubná mluvnice česká*.

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Antonín Dvořák

instalace: 1905

Antonín Dvořák (1841–1904), hudební skladatel, dirigent, pedagog

Jeden ze světově nejvýznamnějších českých skladatelů. Vystudoval varhanní školu, působil poté v Praze i v zámoří, kde vedl několik let konzervatoř v New Yorku. Po návratu vedl od roku 1895 pražskou konzervatoř. Jeho renomé bylo mezinárodní již za života, dirigoval svou Stabat Mater v Londýně, byl zván do Ruska. Složil množství komorních skladeb, deset oper a devět symfonií. Z jeho tvorby jsou nejznámější Novosvětská symfonie, Symfonie č. 9, Slovanské tance, z oper pak Rusalka, Jakobín nebo Čert a Káča. Je považován za představitele klasicistně-romantického stylu.

Ladislav Šaloun (1870–1946), sochař, knižní grafik, návrhář průmyslového designu a pedagog

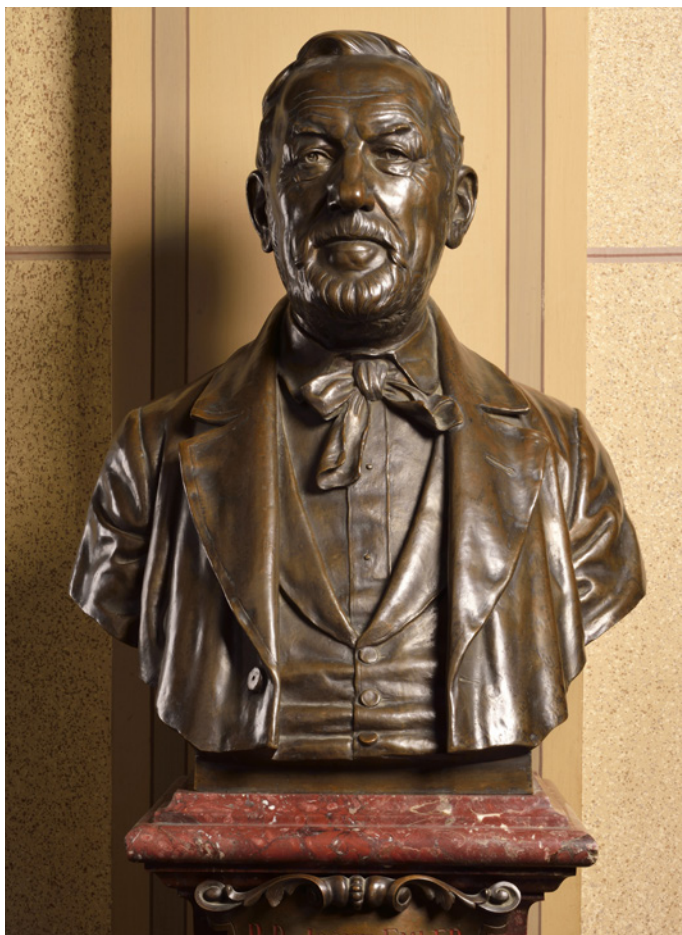
Absolvoval Reynierovu kreslířskou školu, sochařství pak studoval v ateliéru T. Seidana a B. Schnircha. Účastnil se soutěží na realizaci monumentálních soch v Praze (F. Palacký a především Jan Hus na Staroměstském náměstí). Sochařsky se podílel vedle Národního muzea na výzdobě Muzea hlavního města Prahy, Národního divadla, Hlavního nádraží nebo Obecního domu. Za války se zapojil do odboje, po vzniku republiky byl autorem řady soch T. G. Masaryka.

[Přejít na časovou osu](#)

Josef Emler

instalace: 1948

deinstalace: 1950 (přesunuta před sály v I. patře)

Josef Emler (1836–1899), historik, archivář, vydavatel edic a pedagog

Vystudoval historii a filologii ve Vídni. Působil jako archivář a zpracovatel listin z německých dějin. V roce 1872 se habilitoval na pražské univerzitě. Jeho profesní život byl spjat s univerzitou i muzeem, v 70. a 80. letech byl jednatelem Společnosti Muzea království českého, organizoval stavbu nové budovy muzea, otevřené v roce 1891. Byl redaktorem časopisu Památky archeologické a je také spoluautorem koncepce Panteonu Národního muzea. Pro české dějiny jsou zcela zásadní edice pramenů, stejně jako jeho Rukověť chronologie křesťanské.

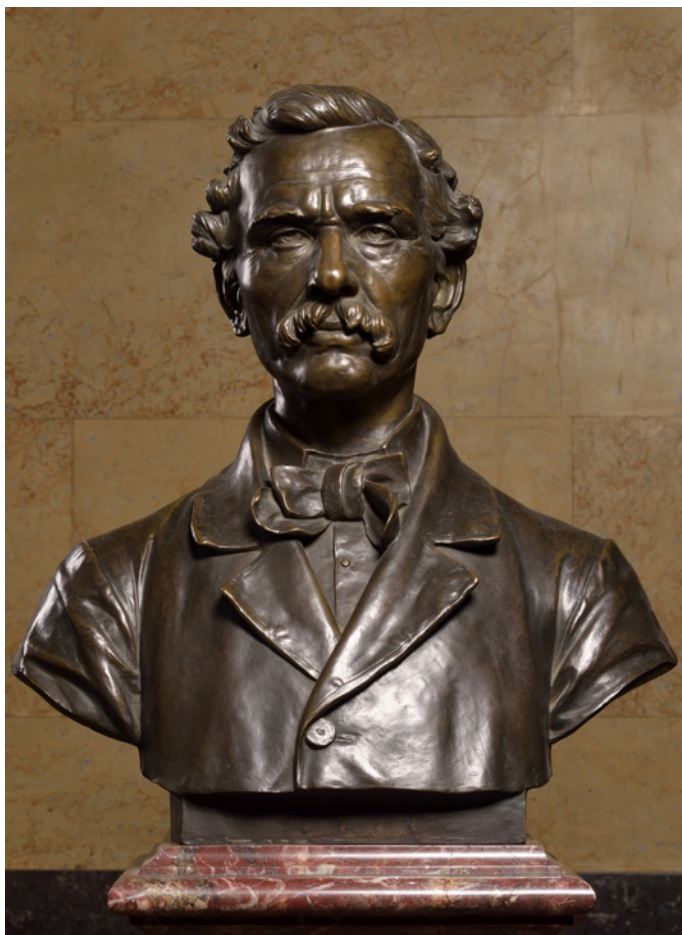
Jan Kavan (1905-1986), sochař a pedagog

Vystudoval Státní průmyslovou školu sochařskou a kamenickou v Hořicích a Akademii výtvarných umění u profesora Bohumila Kafky. Působil jako pedagog na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Je autorem řady pomníků, plastik i pamětních desek.

[Přejít na časovou osu](#)

Karel Jaromír Erben

instalace: 1898–1902

Karel Jaromír Erben (1811–1870), historik, spisovatel, překladatel a sběratel lidových písní a pohádek

Po studiu byl zaměstnán v Královské české společnosti nauk, zároveň byl sekretářem Českého muzea.

Od roku 1851 byl archivářem města Prahy. Významné je jeho dílo ediční Regesta diplomatica... či práce na Husových spisech, avšak zásadní odkaz zanechal jako sběratel a vydavatel pohádek, bájí, balad a pověstí.

Zásadní jsou především díla Sto prostonárodních pohádek a pověstí slovanských v nářečích původních (1865), Vybrané báje a pověsti národní jiných větví slovanských (1869), Kytice z pověstí národních (1853, rozšířené vydání 1861), Prostonárodní české písně a říkadla (1864), České pohádky.

Bohumil Viček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

František Josef Gerstner

instalace: 1898–1902

František Josef Gerstner (1756–1832), matematik a fyzik

Studoval filozofii, medicínu, botaniku i chemii, ale vzápětí začal působit na vídeňské hvězdárně. Poté přešel do pražské hvězdárny. Jeho astronomické práce byly oceňovány. V roce 1789 byl poté jmenován univerzitním profesorem matematiky. Podílel se i na nové organizaci technického školství. V roce 1806 stanul v čele nového pražského technického učiliště. Navrhl stavbu koněspřežné dráhy mezi Českými Budějovicemi a Lincem (stavbu provedl jeho syn František Antonín).

Bohuslav Schnirch (1845–1901), sochař

Studoval u Josefa Zítka na Pražské technické univerzitě, ve Vídni u Franze Bauera a Františka Melnického, v Mnichově u Maxe Widenmanna. Základem jeho stylu je novorenesanční klasicismus. Je autorem řady pomníků (J. Žižka, F. Palacký, Karel IV.) a také výzdoby řady budov (Národní divadlo, Rudolfinum, Národní muzeum a další). Dlouholetý předseda Umělecké besedy.

[Přejít na časovou osu](#)

Jaroslav Heyrovský

instalace: 1974

Jaroslav Heyrovský (1890–1967), fyzikální chemik, vynálezce polarografie, první český nositel Nobelovy ceny z roku 1959

Studoval v Praze a v Londýně. V roce 1926 se stal prvním profesorem fyzikální chemie. Člen mnoha vědeckých společností, od roku 1965 také člen Královské společnosti v Londýně. Držitel několika čestných doktorátů. V roce 1922 objevil elektrolýzu rtuťovou kapkovou elektrodou, v roce 1925 sestrojil se svým japonským žákem M. Shikatou první polarograf. V letech 1950–1963 byl prvním ředitelem Polarografického ústavu ČSAV. Byl mnohokrát nominován na Nobelovu cenu za chemii, získal ji v roce 1959 za objev polarografické metody a její využití v analytické chemii. Autor mnoha vědeckých děl, do mnoha jazyků je přeloženo dílo Základy polarografie.

Jan Kodet (1910–1974), sochař a pedagog

Studoval u K. Dvořáka na UMPRUM a u O. Španiela na AVU v Praze. V sochařské tvorbě začínal s abstrakcí, kterou později střídal s realistickým ztvárněním. Hlavním tématem v jeho tvorbě byl ženský akt. Je autorem i řady plastik a bust (Don Quijote, K. Ančerl).

[Přejít na časovou osu](#)

Václav Hollar

instalace: 1898–1902

Václav Hollar (1607–1677), rytec a kreslář

Od roku 1627 působil v různých dílnách, například ve Frankfurtu nad Mohanem, v Kolíně nad Rýnem nebo v Antverpách. Od roku 1637 přešel do služeb hraběte Thomase Howarda z Arundelu a odchází do Anglie. Výraznou část života prožil tento pražský rodák v cizině, Čechy neopouští ani tak z politických důvodů, ale pracovních a existenčních. Je autorem realistických barokních leptů, mezi jeho časté náměty patří přírodní motivy, krajiny, veduty, mapy, portréty, městské prospekty, kroje a zátiší na volných listech i v souborech. Vytvořil také pohled na Prahu podle svých kreseb z krátké návštěvy v roce 1636.

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Pavol Orzságh Hviezdoslav

instalace: 1930

Pavol Orzságh Hviezdoslav (1849–1921), slovenský prozaik, básník, dramatik, překladatel, právník

Vystudoval práva a praxi provozoval v Horních Uhrách, později na Slovensku. Jedna z hlavních postav slovenské poezie přelomu 19. a 20. století. V prvním období psal lyriku s intimními a rodinnými motivy, poté se posouvá k sociálnímu protestu a protiválečnému apelu – zejména v díle Krvavé sonety (1919). V centru jeho tvorby stála však próza (např. Hájníková žena). Překladatel z ruštiny, polštiny, angličtiny, němčiny – svými překlady ukázal rovnocennost slovenštiny jako básnického jazyka. Za první republiky umístěn do Panteonu jako symbol česko-slovenského soužití.

Josef Šejnost (1878–1941), medailér a sochař

Studoval keramickou školu v Bechyni, poté na UMPRUM u S. Suchardy a J. Preislera. Několik let vedl Jednotu umělců výtvarných v Praze. Jeho tvorbu ovlivnila secese a renesance. Vytvořil řadu medailí s podobiznami českých i slovenských osobností (M. Aleš, J. S. Machar, A. Sova, T. G. Masaryk, M. R. Štefánik...).

[Přejít na časovou osu](#)

Alois Jirásek

instalace: 1936

Alois Jirásek (1851–1930), spisovatel a dramatik

Absolvoval filozofickou fakultu a poté působil jako středoškolský učitel. V roce 1917 se připojil k Manifestu českých spisovatelů a v dubnu 1918 přednesl přísahu českého národa v Obecním domě. V letech 1918–1920 byl dokonce členem parlamentu, v letech 1920–1925 senátorem. Autor objemných historických románů popularizujících některá období dějin. Nejvýraznější cyklus věnoval husitskému období (Mezi proudy, Proti všem, Bratrstvo, Husitský král), věnoval se ale i období osvícenectví a počátkům obrození (F. L. Věk) či selským bouřím po třicetileté válce a pobělohorskému období (Temno). Psal také historická dramata (Jan Žižka, Jan Hus, Jan Roháč z Dubé). Je autorem pohádkových příběhů i Starých pověstí českých. Zásahu na masovém vydávání jeho děl má po roce 1948 Zdeněk Nejedlý, zásadní díla byla zfilmována. Podávají zjednodušený obraz o dějinách, který zakotvil po generace ve vnímání lidí.

Bohumil Kafka (1878–1942), sochař a pedagog

Studoval sochařsko-kamenickou školu v Hořicích, poté na UMPRUM u S. Suchardy a na AVU u Myslbeka. Byl členem řady uměleckých spolků. Z jeho díla číší secesní symbolismus (je jeho nejvýznamnějším představitelem u nás) a impresionismus. Mezi známá díla patří jistě pomník Jana Žižky na Vítkově, pomník M. R. Štefánika v Bratislavě a pomník Josefa Mánesa v Praze.

[Přejít na časovou osu](#)

Josef Jungmann

instalace: 1898–1902

Josef Jungmann (1773–1847), filolog, spisovatel, básník a překladatel

Studoval filozofii a právo, poté přešel do Litoměřic vyučovat na gymnázium. V roce 1815 se stal ředitelem pražského Akademického gymnázia. Působil též na univerzitě. Ovlivnil další generaci obrozenců, svým působením i svým dílem, v jehož středu je pětidílný Slovník česko-německý vydávaný muzeem. Vedle toho je i autorem Historie literatury české. Jednoznačně patří ke klíčovým osobnostem českého národního vývoje, především díky tomu, že položil teoretické základy vzniku novodobé češtiny.

František Stránský (1869–1901), sochař

Byl žákem J. V. Myslbeka. Podílel se také na výzdobě pražských veřejných budov (Muzeum hlavního města Prahy).

[Přejít na časovou osu](#)

Karel starší ze Žerotína

instalace: 1898–1902

Karel starší ze Žerotína (1564–1636), moravský šlechtic, politik, spisovatel, moravský zemský hejtman

Významný šlechtic, který byl představitelem Jednoty bratrské. Ve sporech císařů Rudolfa II. a Matyáše se postavil na stranu Matyáše. Byl mimořádně vzdělaný, studoval právo i teologii, hovořil několika jazyky, cestoval po Evropě. Po Bílé hoře se snažil chránit české bratry, zajišťoval jim exil v okolních zemích, osobně mohl zůstat na Moravě. Je autorem díla Apologie neb obrana ku panu Jiříku z Hodic – formou dopisu kritizuje úpadek doby, šlechty, stavovského státu a osobní zájmy, které brání rozvoji země.

Ladislav Šaloun (1870–1946), sochař, knižní grafik, návrhář průmyslového designu a pedagog

Absolvoval Reynierovu kreslířskou školu, sochařství pak studoval v ateliéru T. Seidana a B. Schnircha. Účastnil se soutěží na realizaci monumentálních soch v Praze (F. Palacký a především Jan Hus na Staroměstském náměstí). Sochařsky se podílel vedle Národního muzea na výzdobě Muzea hlavního města Prahy, Národního divadla, Hlavního nádraží nebo Obecního domu. Za války se zapojil do odboje, po vzniku republiky byl autorem řady soch T. G. Masaryka.

[Přejít na časovou osu](#)

Jan Kollár

instalace: 1898–1902

Ján Kollár (1793–1852), evangelický kněz, básník, jazykovědec a historik

Významná osobnost česko-slovenských vztahů, původem ze slovenské části Uher, píšící česky a zachovávající potřebu jednoty jazyka mezi oběma národy. Velký propagátor ideje slovanské vzájemnosti. Díky této snaze se dostal do konfliktu s mladou slovenskou generací kolem Ludovíta Štúra. Působil v Pešti jako vikář a kazatel, v roce 1849 odešel do Vídně, kde se stal profesorem Vídeňské univerzity. Jeho nejznámějším dílem je básnická skladba Slávy dcera.

Bohumil Viček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

Václav Matěj Kramerius

instalace: 1898–1902

Václav Matěj Kramerius (1753–1808), spisovatel, novinář a vydavatel

Studoval filozofii i práva, v roce 1789 začal vydávat vlastní noviny. Vedle toho začal působit také jako nakladatel a v rámci své České expedice se mu podařilo jak vydávat, tak především šířit českou literaturu směrem k veřejnosti. Vydával kalendáře, cestopisy i dobrodružné příběhy. Díky jeho vydavatelské činnosti měla čeština svoji oporu v novinách i edici.

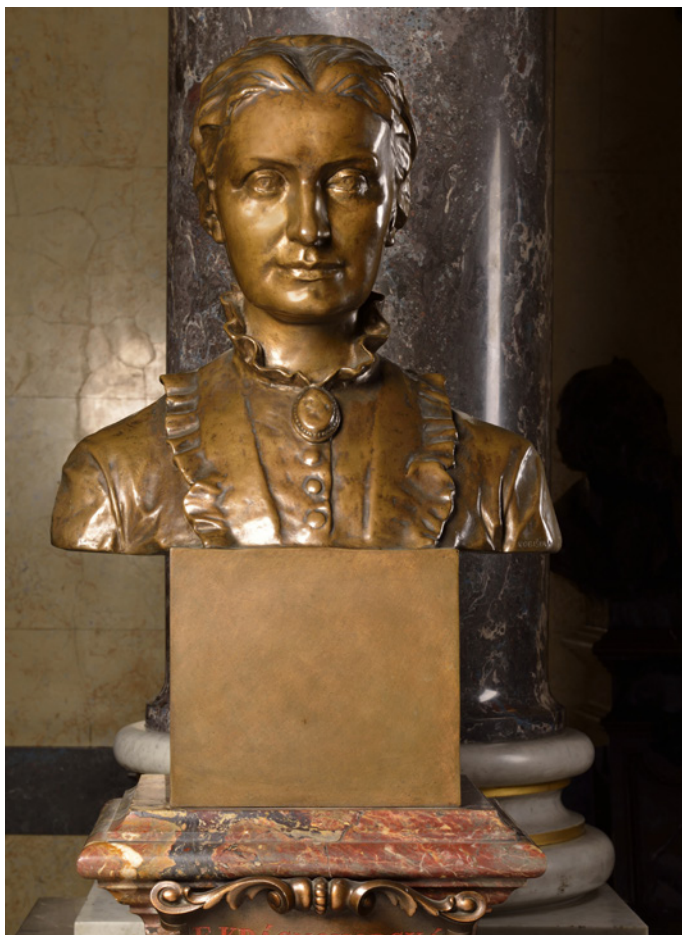
František Stránský (1869–1901), sochař

Byl žákem J. V. Myslbeka. Podílel se také na výzdobě pražských veřejných budov (Muzeum hlavního města Prahy).

[Přejít na časovou osu](#)

Eliška Krásnohorská

instalace: 1968

Eliška Krásnohorská (1847–1926), spisovatelka, básnířka a překladatelka

Vliv na její literární tvorbu měli Karolina Světlá a Vítězslav Hálek. Zabývala se literární kritikou, publicistikou, poezií, přispívala do časopisu Osvěta. Autorka jedné z prvních úvah o ženském hnutí Ženská otázka česká (1881). Aktivně se věnovala založení dívčího vzdělávacího ústavu v Praze. Zapojila se i do bojů o Rukopisy. Psala dívčí romány – např. Svěhlavička, Célinka; libreta k operám Bedřicha Smetany – např. Viola (1871), Hubička (1875), Tajemství (1877) nebo k opeře Zdeňka Fibicha Blaník (1874).

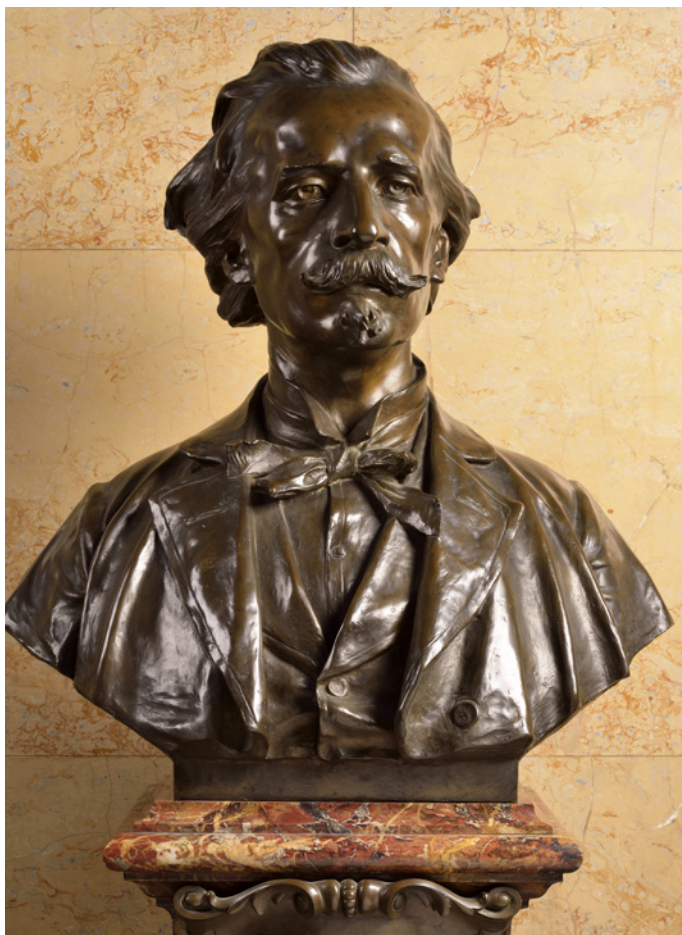
Karla Vobišová-Žáková (1887–1961), sochařka

Absolvovala Odbornou sochařsko-kamenickou školu v Hořicích a UMPRUM v Praze u profesorů J. Drahoňovského a B. Kafky. Vytvořila řadu drobných sochařských portrétů (Ch. Masaryková, O. Březina) a pomníků (E. Krásnohorská na Karlově náměstí).

[Přejít na časovou osu](#)

Josef Mánes

instalace: 1898–1902

Josef Mánes (1820–1871), malíř, ilustrátor, grafik

Jeden z nejvýraznějších mistrů české malby a krajinářství období českého romantismu. Je považován za zakládající osobnost českého výtvarnictví. Jeho otcem byl Antonín Mánes, profesor krajinomalby na pražské Akademii výtvarných umění. Josef Mánes studoval na umělecké Akademii v Praze a v Mnichově, podnikl několik studijních cest do Drážďan, Polska, Slezska. Jedním z nejznámějších děl je kalendářní deska z roku 1865 na Staroměstském orloji.

Ladislav Šaloun (1870–1946), sochař, knižní grafik, návrhář průmyslového designu a pedagog

Absolvoval Reynierovu kreslířskou školu, sochařství pak studoval v ateliéru T. Seidana a B. Schnircha. Účastnil se soutěží na realizaci monumentálních soch v Praze (F. Palacký a především Jan Hus na Staroměstském náměstí). Sochařsky se podílel vedle Národního muzea na výzdobě Muzea hlavního města Prahy, Národního divadla, Hlavního nádraží nebo Obecního domu. Za války se zapojil do odboje, po vzniku republiky byl autorem řady soch T. G. Masaryka.

[Přejít na časovou osu](#)

Josef Václav Myslbek

instalace: 1924

Josef Václav Myslbek (1848–1922), sochař

Je považován za zakladatele a klasika tradice českého sochařství. Původně se měl stát ševcem. Jeho dílo je inspirováno francouzským sochařstvím a také českou vlasteneckou kulturou. Mimo sochu sv. Václava na Václavském náměstí jsou velmi známé jeho plastiky Zpěvohra a Činohra, které vytvořil pro Národní divadlo. Zapomenout nelze ani na sousoší pro Palackého most a náhrobek kardinála Bedřicha knížete Schwarzenberga, který je umístěn v chrámu sv. Víta.

[Přejít na časovou osu](#)

Božena Němcová

instalace: 1924

Božena Němcová (1820–1862), spisovatelka

Výrazná ženská osobnost mezi českými spisovateli 19. století. Společně s K. H. Borovským, J. K. Tylem a K. J. Erbenem byla v popředí české literatury 40. a 50. let 19. století. Z jejího díla jsou nejznámější Divá Bára, Babička, V zámku a v podzámčí, Chýše pod horami. Je to autorka mnoha venkovských povídek a pohádkových sbírek. Mnoho z jejích děl bylo zfilmováno, stejně tak její osud byl námětem mnoha uměleckých zpracování.

Jan Štursa (1880–1925), sochař a pedagog

Studoval v Praze na AVU u J. V. Myslbeka, kterému později asistoval, v roce 1916 se sám stal profesorem a následně rektorem. Základem jeho tvorby byl kámen a bronz. Jeho tvorba podléhala řadě vlivů – lze říci, že nejvíce se pohyboval mezi secesním symbolismem a klasicismem. V dílech se však vyrovnával i se zážitky z válečné fronty. Mezi jeho nejznámější počiny patří např. sousoší Pohřeb v Karpatech nebo Raněný. Pracoval také na pomnících S. Čecha a B. Smetany pro Litomyšl.

[Přejít na časovou osu](#)

Stanislav Kostka Neumann

instalace: 1964

Stanislav Kostka Neumann (1875–1947), básník, publicista, prozaik

Nedokončil studia na obchodní akademii. V roce 1894 byl v procesu s Omladinou odsouzen ke 14 měsícům vězení. Působil v anarchistickém hnutí a po roce 1918 zůstává věrný levicovým názorům. Je aktivní v komunistickém hnutí. Za okupace se skrýval. Po roce 1945 působil jako redaktor časopisu Tvorba. Jeho dílo nese rysy symbolismu, dekadence a anarchismu, po roce 1918 se pohybuje mezi politickou agitací a milostnou lyrikou – Rudé zpěvy (1923), Láska (1933). Významná byla jeho polemika s kritikou Sovětského svazu od A. Gida – Anti-Gide neboli optimismus bez pověr (1937). Autor rozsáhlých historických popularizačních děl, např. o francouzské revoluci.

Miloš Zet (1920–1995), sochař

Absolvent odborné keramické školy v Bechyni, sochařství u V. Makovského na Škole umění ve Zlíně a AVU v Praze u profesorů J. Laudy, K. Pokorného a O. Španiela. Zabýval se monumentální figurální sochařskou tvorbou (Pražský hrad, Kobylická střelnice) a sochařským portrétem.

[Přejít na časovou osu](#)

František Martin Pelcl

instalace: 1898–1902

František Martin Pelcl (1734–1801), historik, filozof, spisovatel a pedagog

Působil dlouhá léta jako knihovník u hraběte Nostice. Několikrát z existenčních důvodů odmítl profesorské místo na univerzitě. Přijal až 1793 a stal se prvním profesorem českého jazyka a české literatury na pražské univerzitě. Byl jedním z prvních dějepisců období raného obrození. Autor děl: *Stručné dějiny Čech* (1774), *Nová kronika česká*. Člen České královské společnosti nauk (Učená společnost).

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Antonín Jaroslav Puchmajer

instalace: 1898–1902

Antonín Jaroslav Puchmajer (1769–1820), kněz, spisovatel, jazykovědec a překladatel

Patří k představitelům generace literárních obrozenců. Spolupracoval s Josefem Dobrovským na Německo-českém slovníku. Puchmajer, Hněvkovský a Nejedlý založili roku 1791 Básnické sdružení v Čechách (známé také pod názvem První novočeská škola básnická, nebo také Puchmajerova družina). Roku 1819 popsal jako první Čech romštinu a její český dialekt. S Kašparem ze Šternberka založil roku 1818 první čtenářský spolek v Čechách. Vydal také Pravopis rusko-český.

Bohumil Vlček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

Jan Evangelista Purkyně

instalace: 1898–1902

Jan Evangelista Purkyně (1787–1869), lékař, fyziolog, biolog a filozof

Jedinečný talent přírodních věd. Profesor fyziologie na univerzitách ve Vratislavi a v Praze, organizátor vědeckého a kulturního života. Zároveň básník. Jednoznačně nejvýznamnější český přírodovědec 19. století. Jeden ze spoluzakladatelů cytologie, předchůdce pohyblivého obrazu, jako jeden z mála českých vědců přijal Darwinovu evoluční teorii. Člen londýnské Královské společnosti; vídeňské a pařížské akademie věd. V roce 1853 založil časopis Živa. Významné je např. jeho dílo O spánku, snech a stavech příbuzných (1857).

František Stránský (1869–1901), sochař

Byl žákem J. V. Myslbeka. Podílel se také na výzdobě pražských veřejných budov (Muzeum hlavního města Prahy).

[Přejít na časovou osu](#)

Václav Vavřinec Reiner

instalace: 1898–1902

Václav Vavřinec Reiner (1689–1743), malíř

Byl to vnuk stavitele a syn sochaře. Patří k nejvýznamnějším českým malířům vrcholného baroka. Kromě četných oltářních obrazů vytvářel fresky – např. Gigantomachie (Černínský palác), Poslední soud (kostel sv. Františka z Assisi). Reinerovy sochy ovlivnily následující výtvarnou generaci (Ignác Raab, Jan Lukáš Kracker apod.). Reiner se také podílel na výtvarném zpracování mapy Čech.

Bohumil Viček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

Josef Ressel

instalace: 1898–1902

Josef Ressel (1793–1857), lesník, spisovatel a vynálezce

Měl být důstojníkem, lékařem, ale nakonec se stal lesníkem a sloužil v Chorvatsku a Slovinsku. Vynalezl lodní šroub, patent získal v roce 1827, ale za života se uznání a úspěchu vynálezu nedočkal. Nebyl to jediný jeho vynález, k dalším patří např. šroubový lis na výrobu vína a oleje či kuličkové ložisko bez mazání. Vynález lodního šroubu oficiálně uznala americká akademie věd ve Washingtonu roku 1866.

Antonín Popp (1850–1915), sochař, medailér a pedagog

Nedokončil studia na AVU v Praze. Je autorem ornamentních dekorací a medailonů českých králů v interiéru Národního muzea. Jeho sochy zdobí Národní divadlo a řadu veřejných budov v českých zemích. Zaměřoval se také na funerální plastiku.

[Přejít na časovou osu](#)

Pavel Josef Šafařík

instalace: 1898–1902

Pavel Josef Šafařík (1795–1861), slavista, literární vědec, básník a etnograf

Působil jako profesor a ředitel gymnázia v Novém Sadu. V roce 1833 přešel do Prahy, kde byl placen muzejním výborem, vydával časopis Světozor a vedl od roku 1838 redakci muzejního časopisu. Byl to průkopník vědeckého výzkumu slovesnosti, jazyků a historie Slovanů (dílo Slovánské starožitnosti). Úzce spolupracoval a přátelil se s Františkem Palackým. Významná osobnost česko-slovenských vztahů.

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Karel Škréta

instalace: 1898–1902

Karel Škréta (1610–1674), malíř

Patří k nejvýznamnějším českým barokním malířům 17. století. Po bitvě na Bílé hoře pobýval v emigraci ve Stuttgartu a Benátkách, roku 1635 se vrátil do Prahy. Konverze ke katolictví mu umožnila zůstat a získal zpět i rodinný majetek. V Praze maloval oltářní obrazy (Týnský chrám, kostel sv. Prokopa), pašijový cyklus v chrámu sv. Mikuláše. Zabýval se rovněž portréty, kresbou a grafikou.

Bohumil Viček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

František Škroup

instalace: 1898–1902

František Škroup (1801–1862), skladatel a dirigent

Studoval filozofii i právo, ale nejvíce ho lákalo divadlo a hudba. S přáteli začali provozovat operu. V roce 1827 se stal druhým kapelníkem ve Stavovském divadle, v roce 1837 prvním kapelníkem. Působil ve Stavovském divadle dvacet let, poté pro neshody odešel a založil si hudební školu. Autor první české opery Dráteník (1826), autor hudby frašky J. K. Tyla Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka (1834), autor české národní hymny Kde domov můj.

Antonín Popp (1850–1915), sochař, medailér a pedagog

Nedokončil studia na AVU v Praze. Je autorem ornamentních dekorací a medailonů českých králů v interiéru Národního muzea. Jeho sochy zdobí Národní divadlo a řadu veřejných budov v českých zemích. Zaměřoval se také na funerální plastiku.

[Přejít na časovou osu](#)

Bedřich Smetana

instalace: 1898–1902

Bedřich Smetana (1824–1884), skladatel, klavírista a pedagog

Studoval klavír a kompozici u Josefa Proksche. V letech 1856–1861 působil jako dirigent a učitel hudby v Göteborgu, v letech 1866–1874 první kapelník Prozatímního divadla. Věnoval se v té době operní práci, zároveň se zapojil do kulturního života. Je autorem osmi dokončených oper. Z nich je nejznámější Prodaná nevěsta, z dalších skladeb pak symfonická báseň Má vlast. Jeho dílo i osobnost ovlivnily další generace českých skladatelů.

Ladislav Šaloun (1870–1946), sochař, knižní grafik, návrhář průmyslového designu a pedagog

Absolvoval Reynierovu kreslířskou školu, sochařství pak studoval v ateliéru T. Seidana a B. Schnircha. Účastnil se soutěží na realizaci monumentálních soch v Praze (F. Palacký a především Jan Hus na Staroměstském náměstí). Sochařsky se podílel vedle Národního muzea na výzdobě Muzea hlavního města Prahy, Národního divadla, Hlavního nádraží nebo Obecního domu. Za války se zapojil do odboje, po vzniku republiky byl autorem řady soch T. G. Masaryka.

[Přejít na časovou osu](#)

Tomáš Štítný ze Štítného

instalace: 1898–1902

Tomáš Štítný ze Štítného (přibližně 1333 až 1401–1409)

Významná postava české reformace v předhusitském období. Autor mnoha česky psaných děl, traktátů, překladatel z latiny. Věnoval se etice. Z jeho děl např. Řeči besední či Řeči sváteční a nedělní.

Antonín Procházka (1849–1903), sochař a pedagog

Pracoval v dílně F. Hergesela, na mnichovské a pražské akademii, tři roky i v Myslbekově ateliéru. Mezi jeho známá díla patří například sochy pro Zemskou banku v Praze (socha Chrudimska, Jičínska, Hradecka) a další. Podílel se mj. také na výzdobě hlavního paláce Jubilejní zemské výstavy v roce 1891.

[Přejít na časovou osu](#)

Václav Vladivoj Tomek

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950 (přesunuta před sály v I. patře)

Václav Vladivoj rytíř Tomek (1818–1905), historik, archivář, politik a pedagog

Působil na pražské univerzitě a po jejím rozdělení se stal v roce 1882 prvním rektorem české části. Z jeho děl je nejvýraznější dvanáctisvazkový Dějepis města Prahy a pětisvazkové Základy starého místopisu pražského. Působil také v politice, kdy byl několikrát poslancem a veřejně se angažoval i ve sporech o Rukopisy – na straně konzervativců. Byl povýšen do rytířského stavu. Po Palackém se stal jednatelem muzea. Jeho busta byla umístěna do Panteonu ještě za jeho života.

Bohumil Vlček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

Ctibor Tovačovský z Cimburka

instalace: 1898–1902

Ctibor Tovačovský z Cimburka (patrně 1438–1494), šlechtic, právník a politik

Významný moravský šlechtic, který stál na straně Jiřího z Poděbrad. V letech 1464–1469 vykonával funkci zemského sudího na Moravě, od roku 1469 až do své smrti byl moravským zemským hejtmanem a v letech 1471–1479 zároveň i nejvyšším kancléřem Království českého. Po smrti Jiřího z Poděbrad podporoval kandidaturu Jagellonců. Do systému zemských desek na Moravě prosazoval následně češtinu. Ve své době měl mimořádnou moc prakticky nad celou Moravou, nezneužíval ji a je hodnocen jako skutečný státník, který jednal ve prospěch země.

Bohumil Viček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

Miroslav Tyrš

instalace: 1933

Miroslav Tyrš (1832–1884), historik umění, estetik, pedagog a spoluzakladatel Sokola

Studoval práva, ale přešel na filozofickou fakultu, věnoval se i medicíně a matematice. Následně se živil jako vychovatel. V roce 1881 se stal docentem na české technice. Věnoval se dějinám umění a estetiky.

Po rozdělení univerzity začal působit také na filozofické fakultě. Spolu s Jindřichem Fügnerem založil v roce 1862 tělovýchovný spolek Sokol a byl jeho prvním náčelníkem.

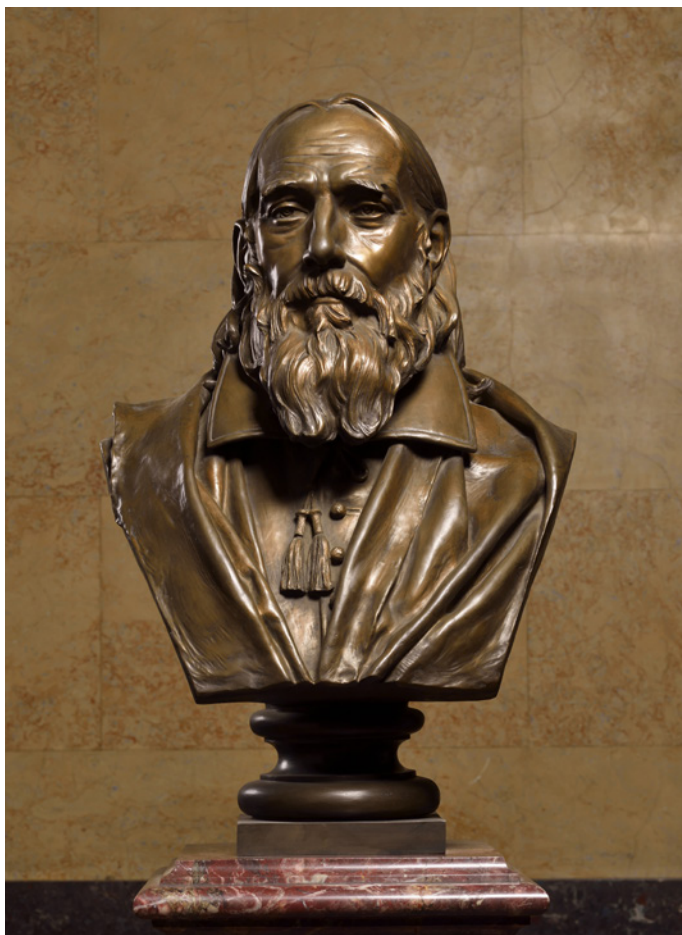
Josef Mařatka (1874–1937), sochař a pedagog

Studoval na UMPRUM a na AVU u Myslbeka. Během pobytu v Paříži působil jako asistent v ateliéru Auguste Rodina. Výrazný vliv na něj měl i E. A. Bourdelle. Jeho dílo je prochnuto klasicismem, naturalismem i symbolismem. Známa jsou jeho monumentální díla (figury v průčelí Úrazové pojišťovny v Praze) i díla z Francie (Studie tlusté ženy).

[Přejít na časovou osu](#)

Viktorin Kornel ze Všehrd

instalace: 1898–1902

Viktorin Kornel ze Všehrd (1460–1520), právník, spisovatel, univerzitní mistr

Působil na univerzitě, stal se dokonce 1484 děkanem. Poté přijal místo úředníka, kde studoval právo.

Byl stoupencem Jednoty bratrské, psal česky i latinsky. Ze svého úřadu u desek zemských byl v roce 1497 odvolán. Jeho zásadním dílem je právní text O práviech, súdech i o diskách země české knihy devatery.

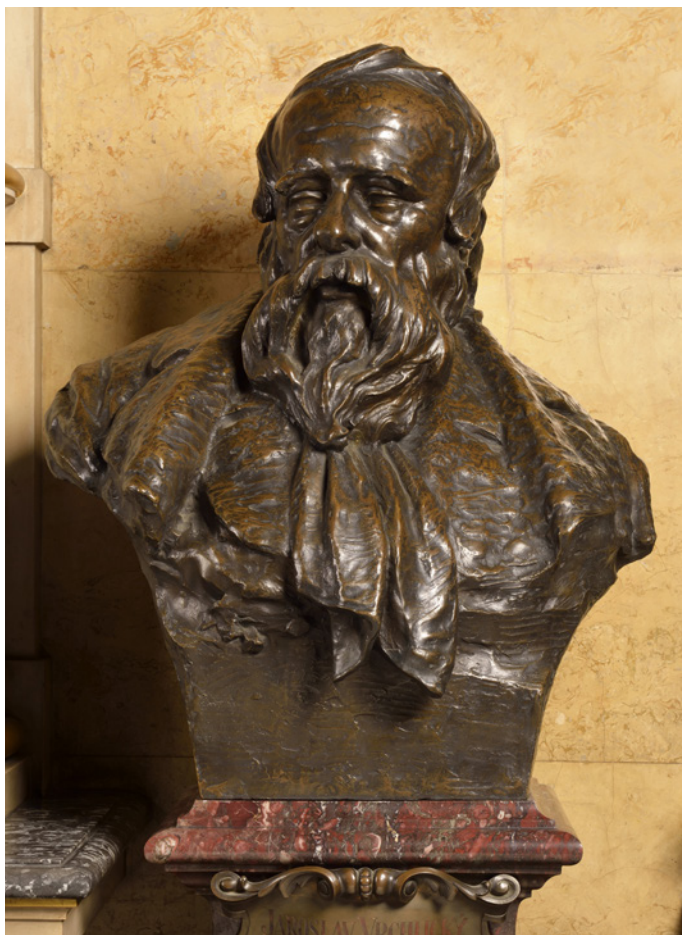
František Stránský (1869–1901), sochař

Byl žákem J. V. Myslbeka. Podílel se také na výzdobě pražských veřejných budov (Muzeum hlavního města Prahy).

[Přejít na časovou osu](#)

Jaroslav Vrchlický

instalace: 1912

Jaroslav Vrchlický, vlastním jménem Emil Frída (1853–1912), básník, dramatik, prozaik, překladatel a kritik

Studoval na filozofické fakultě. Od roku 1898 byl řádným profesorem všeobecné literatury. V roce 1901 byl jmenován členem Panské sněmovny. Významná osobnost české poezie, generace kolem časopisu Lumír. Autor monumentálního díla, básní, překladů, dramat. Autor patetického verše a zároveň experimentátor – do české literatury dostává nové formy poezie. Podstatnou částí jeho tvorby jsou epická díla, např. Zlomky epopoje. Lyrika se posouvala k bolestivým tónům, např. Okna v bouři či Písně poutníka. Jeho drama Noc na Karlštejně bylo zfilmováno. Překládal především z románských jazyků, ale i verše polských a maďarských básníků. Autor literárních esejů a studií. Jedinečný talent své generace.

Ladislav Šaloun (1870–1946), sochař, knižní grafik, návrhář průmyslového designu a pedagog

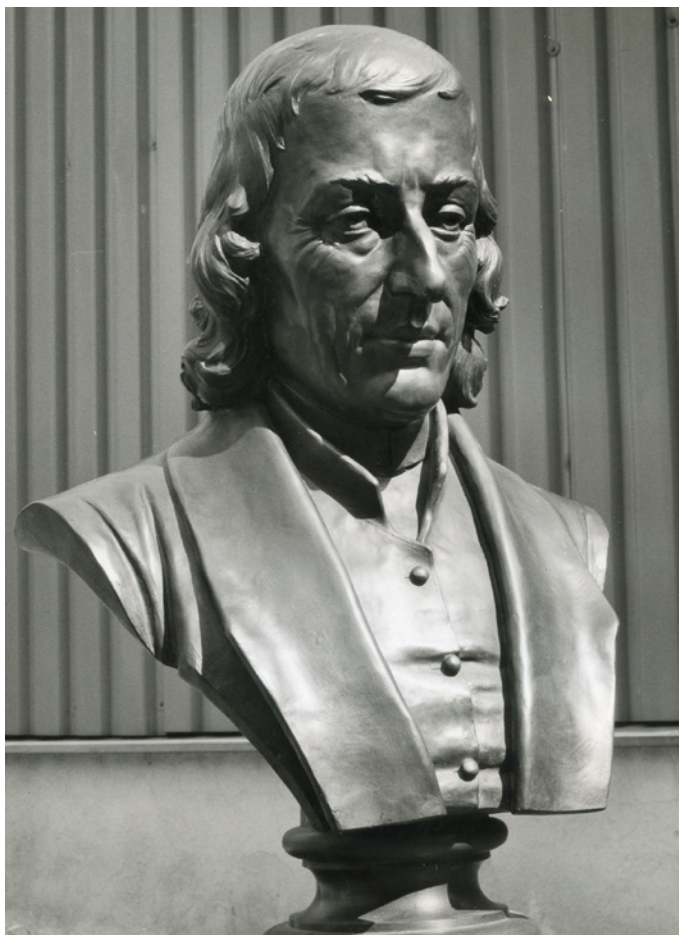
Absolvoval Reynierovu kreslířskou školu, sochařství pak studoval v ateliéru T. Seidana a B. Schnircha. Účastnil se soutěží na realizaci monumentálních soch v Praze (F. Palacký a především Jan Hus na Staroměstském náměstí). Sochařsky se podílel vedle Národního muzea na výzdobě Muzea hlavního města Prahy, Národního divadla, Hlavního nádraží nebo Obecního domu. Za války se zapojil do odboje, po vzniku republiky byl autorem řady soch T. G. Masaryka.

[Přejít na časovou osu](#)

Bernard Bolzano

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951

Bernard Bolzano (1781–1848), kněz, filozof a matematik

Studoval filozofii, matematiku, ale rozhodl se pro teologii. Působil poté v letech 1805–1819 jako univerzitní kazatel v kostele Nejsvětějšího Salvátora v Praze, kde ve svých kázáních ovlivňoval inteligenci v éře národního obrození. Od roku 1820 žil Bolzano na statku advokáta Františka Pistla v Radíči. Zde se věnoval vědecké práci. V letech 1841–1848 působil též jako sekretář v Královské české společnosti nauk. Tehdy vzniklo i mnoho z jeho matematických pojednání. Ve 40. letech 19. století také pobýval jako host Antonína Veitha na zámku v Liběchově, kde napsal své stěžejní a dodnes citované dílo Paradoxy nekonečna.

Bohumil Viček (1862–1928), sochař a řezbář

Po absolvování UMPRUM v Praze se na vídeňské akademii zaměřil na sochařství. Veřejně na sebe upozornil na pražské národopisné výstavě v roce 1895. Vedle portrétního sochařství (četné zakázky pro Národní muzeum) se věnoval výzdobě veřejných budov (Národní divadlo, Zelená brána a Městské divadlo v Pardubicích).

[Přejít na časovou osu](#)

Božetěch

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951

Božetěch (11. století), benediktinský mnich, malíř a sochař

Jediným písemným pramenem o něm je Kronika Mnicha sázavského, kde se objevují informace o vzniku Sázavského kláštera. Podle těchto zmínek byl nejen posledním opatem kláštera, ale i prvním známým českým výtvarným umělcem. Kronikář popisuje, že uměl malovat, vyřezávat dřevo apod. Božetěch byl údajně vyhnán s koncem slovanské liturgie. V 19. století se tak stává symbolem – projekcí do dávného umělce, který musí opustit zemi pro svůj slovanský charakter.

Čeněk Vosmík (1860–1944), sochař a restaurátor

Studoval na AVU ve Vídni, kde se také veřejně prosadil jako kvalitní sochař. Po návratu do Čech si v Praze otevřel kamenosochařskou dílnu. Věnoval se portrétní a funerální plastice. Podílel se rovněž na vnější sochařské výzdobě Národního muzea a řadu jeho děl najdeme v pražských kostelech.

[Přejít na časovou osu](#)

Kilián Ignác Dientzenhofer

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951

Kilián Ignác Dientzenhofer (1689–1751), architekt a stavitel

Významný představitel vrcholného baroka, pátý syn stavitele Kryštofa Dientzenhofera. Pracoval především na církevních a šlechtických zakázkách. Pobýval na zkušené ve Vídni, byl ovlivněn Borrominim i Santinim-Aichlem. Z jeho díla je třeba vzpomenout například pražské Klementinum a jeho Zrcadlovou kapli, Břevnovský klášter, kostel sv. Mikuláše na Malé Straně či Invalidovnu. Měl i mnoho realizací mimo Prahu.

Emanuel Halman (1873–1945), sochař

Studoval na UMPRUM v Praze u profesorů C. Kloučka a J. V. Myslbeka, u kterého byl později asistentem na AVU v Praze. Věnoval se portrétnímu sochařství a podílel se na vnitřní výzdobě Národního muzea a Národního divadla.

[Přejít na časovou osu](#)

Julius Fučík

instalace: 1964

deinstalace: 1991

Julius Fučík (1903–1943), novinář, literární a divadelní kritik

Studoval filozofickou fakultu, v letech 1928–1938 byl šéfredaktorem časopisu Tvorba. Přispíval do dalších levicových novin a časopisů. Psal optimistické reportáže ze Sovětského svazu – O zemi, kde zítra již znamená včera (1932). Po vypuknutí války byl aktivní v odboji. V letech 1941–1942 byl členem II. ilegálního ústředního vedení KSČ. V dubnu 1942 byl zatčen a v roce 1943 odsouzen k smrti a popraven. Posmrtně byla vydána jeho kniha z vězení pod názvem Reportáž psaná na oprátce (1945), text nebyl z ideologických důvodů tehdy vydán kompletně. Po roce 1948 se z něj stala ikona komunistického novináře a bojovníka proti nacismu.

František Staněk (1909–1994), sochař, malíř a restaurátor

Studoval u profesora K. Dvořáka na UMPRUM v Praze. Jako vynikající restaurátor se například podílel na kopii střední části hlavního oltáře v Levoči.

[Přejít na časovou osu](#)

Tadeáš Hájek z Hájku

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951

Tadeáš Hájek z Hájku (1525–1600), přírodovědec, astronom a lékař

Působil na dvoře Rudolfa II. jako správce alchymistických dílen i jako jeho lékař. Věnoval se astronomii, matematice, ale i překladům – např. Mattioliho herbáře. Sám byl v oblasti botaniky aktivní a patří k renesančním postavám spojujícím v sobě snahu pochopit svět kolem nás i vesmír. V roce 1572 uveřejnil svá pozorování jedné ze supernov.

František Rous (1872–1936), sochař

Sochařské zkušenosti rozvíjel pobytem ve Vídni, ale také v Paříži, Budapešti a Londýně. Byl autorem portrétních a funerálních plastik, nebál se monumentálních skulptur. Podílel se na výzdobě Národního muzea a Národního divadla a dalších veřejných staveb v Čechách.

[Přejít na časovou osu](#)

Jan Hus

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951 (v Pantheonu zůstala jeho nadživotní socha)

Jan Hus (přibližně 1372 až 1415), kněz, autor spisů, reformátor, rektor

Kněz a od roku 1396 i univerzitní mistr, který působil i ve vedení univerzity. Kritizoval praktiky církve a její vztah ke světské moci. Od roku 1402 působil v Betlémské kapli. Byl aktivní na univerzitě během sporů počátku 15. století, včetně Dekretu kutnohorského v roce 1409 a odchodu významné části univerzitních mistrů i studentů. V roce 1410 na něj byla uvalena klatba související s jeho působením a Viklefovými spisy. Přijal pozvání na kostnický koncil, kde byl ovšem uvězněn, obviněn z kacířství a roku 1415 upálen. Stal se symbolem české reformace a od 19. století také jedním ze symbolů národního boje. V Panteonu byla nejprve jeho busta, poté i jeho socha. Spor o umístění jeho jména na fasádu muzea nakonec vyprovokoval aktivitu vedoucí k postavení jeho pomníku na Staroměstském náměstí.

Antonín Procházka (1849–1903), sochař a pedagog

Pracoval v dílně F. Hergesela, na mnichovské a pražské akademii, tři roky i v Myslbekově ateliéru. Mezi jeho známá díla patří například sochy pro Zemskou banku v Praze (socha Chrudimska, Jičínska, Hradecka) a další. Podílel se mj. také na výzdobě hlavního paláce Jubilejní zemské výstavy v roce 1891.

[Přejít na časovou osu](#)

Zdeněk Nejedlý

instalace: 1978

deinstalace: 1991

Zdeněk Nejedlý (1878–1962), hudební vědec, historik, kritik, publicista, ministr školství

Studoval historii a estetiku, v roce 1919 se stal řádným profesorem hudební vědy. Věnoval se hudbě doby předhusitské a husitské, stejně jako osobnosti Bedřicha Smetany. Autor obsáhlých a nedokončených děl – Všeobecné dějiny hudby, T. G. Masaryk a další. Autor mnoha kritik a polemik, odmítající např. význam A. Dvořáka či L. Janáčka. Měl blízko ke komunistické straně, do které vstoupil až po emigraci v roce 1939 v Moskvě. Snažil se podporovat politiku KSČ v emigraci a následně po návratu do Československa. Byl po roce 1945 ministrem školství a osvěty, následně ministrem práce a sociální péče. Po roce 1948 byl ministrem školství, věd a umění, po roce 1953 ministrem bez portfeje. Ovlivnil po roce 1948 československé školství i kulturu, prosadil zásadní změny v Panteonu Národního muzea. Prosadil vznik akademie věd a až do své smrti byl jejím prezidentem.

Jan Lauda (1896–1959), sochař a pedagog

Začínal jako kamenický učeň v huti katedrály sv. Víta. Studoval na UMPRUM u J. Drahoňovského a na AVU v Praze u J. Štursy. Byl představitelem tzv. sociálního umění. Vedle figurálních děl vytvořil četné plastiky zvířat.

Přejít na časovou osu

Petr Parlér

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951

Petr Parlér (1332–1333 až 1399), architekt, stavitel, sochař a řezbář

Pocházel z rozvětvené stavitelské rodiny, působil v německých zemích a přešel do Prahy pokračovat ve stavbě katedrály sv. Víta za Karla IV. Projektoval i další stavby, jako Karlův most, Staroměstskou mosteckou věž či kostel sv. Barbory v Kutné Hoře. Patří k nejvýznamnějším gotickým stavitelům, dal tvář mnoha klasickým stavbám tohoto období.

František Rous (1872–1936), sochař

Sochařské zkušenosti rozvíjel pobytem ve Vídni, ale také v Paříži, Budapešti a Londýně. Byl autorem portrétních a funerálních plastik, nebál se monumentálních skulptur. Podílel se na výzdobě Národního muzea a Národního divadla a dalších veřejných staveb v Čechách.

[Přejít na časovou osu](#)

Josef Pekař

instalace: 1945 (původně měla být umístěna již v roce 1939)

deinstalace: 1950–1951

Josef Pekař (1870–1937), historik, publicista

Představitel Gollovy školy. Od roku 1905 řádný profesor historie. V letech 1931–1932 byl rektorem Univerzity Karlovy. O roku 1918 vedoucí redaktor Českého časopisu historického. Ve svém díle se věnoval různým obdobím – od nejstarších legend přes husitství, dobu třicetileté války až českému baroku. Je také autorem středoškolské učebnice Dějiny československé (1921). K jeho nejzdařilejším dílům patří Kniha o Kosti (1909–1911). Snažil se kritickou metodou a zdůrazňováním kontextu revidovat romantizující pohled na české dějiny Františka Palackého. Dostal se také do střetu s Masarykovým konceptem dějin, jemuž vyčítal nepochopení práce historika. Po roce 1918 kritizoval jednostranné odtržení od dosavadního vývoje, kritizoval černobílé vidění dějin a konkrétně i pozemkovou reformu. Po roce 1948 měl být jako konzervativní historik zapomenut a jeho díla byla odstraněna z knihoven.

Josef Drahoňovský (1877–1938), sochař, rytec skla, medailér a pedagog

Vystudoval UMPRUM v Praze u C. Kloučka a S. Suchardy. S jeho tvorbou se setkáváme na obytných domech, pro které komponoval atiky, okna a portály, ale i na chrámu sv. Víta nebo Prašné bráně. Vytvořil sochy J. A. Komenského pro Brandýs nad Orlicí nebo M. Tyrše pro Turnov. Proslavil se jako rytec skla, gem a kamejí.

[Přejít na časovou osu](#)

Mistr Theodorik

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951

Mistr Theodorik (14. století), malíř

Malíř neznámého původu, uváděný v letech 1359–1367 jako významný dvorní malíř Karla IV. Jeho dílna provedla unikátní výzdobu kaple sv. Kříže na hradě Karlštejně, se 129 deskovými obrazy a nástěnnými malbami. Obrazy, zpodobující převážně polopostavy světců způsobem vybočujícím z dobové stylové normy, byly chápány jako relikviáře. Jeho podíl na vzniku měkkého slohu přispěl k rozšíření vlivu české školy do různých okolních středisek. Zemřel pravděpodobně roku 1381.

Čeněk Vosmík (1860–1944), sochař a restaurátor

Studoval na AVU ve Vídni, kde se také veřejně prosadil jako kvalitní sochař. Po návratu do Čech si v Praze otevřel kamenosochařskou dílnu. Věnoval se portrétní a funerální plastice. Podílel se rovněž na vnější sochařské výzdobě Národního muzea a řadu jeho děl najdeme v pražských kostelech.

[Přejít na časovou osu](#)

František Josef I.

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1919

František Josef I. (1830–1916), císař rakouský z rodu Habsbursko-Lotrinského

Na trůn nastoupil v revolučním roce 1848, v roce 1854 se oženil s Alžbětou Bavorskou. V roce 1859 Rakousko prohrálo válku v Itálii, což vedlo k politickým změnám a uvolnění poměrů. V roce 1866 prohrálo Rakousko s Pruskem, následkem bylo rakousko-uherské vyrovnání a vnější oslabení rakouského císařství. Byl to konzervativní vladař, který vládl velké a nesourodé říši. Ke konci jeho vlády se projevovaly stále výrazněji liberalizační snahy o změnu života národů ve velké říši. Rakouská expanze na Balkán před rokem 1914 byla jedním z důvodů vypuknutí světového válečného konfliktu. Ve třetím roce války císař zemřel. V roce 1891 navštívil nově postavenou muzejní budovu, na kterou dal také finanční obnos ze svých prostředků.

Antonín Pavel Wagner (1834–1895), sochař

Vyučil se v dílně Josefa Maxe v Praze, studoval na akademii ve Vídni. Vynikl především jako autor robustních dekorativních plastik (sochy pro parlament, vídeňský Burgtheater, brána vídeňského Hofburgu). Podílel se také na výzdobě Národního divadla (sochy Lumíra a Záboje, skupiny Opera a Drama) a Národního muzea.

[Přejít na časovou osu](#)

Alžběta Bavorská

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1919

Alžběta Bavorská (1837–1898), bavorská princezna, rakouská císařovna

Manželka Františka Josefa I., významně působila ve prospěch uherských stavů. Známa pod přezdívkou Sissi.

Podlehla následkům atentátu. Její busta byla umístěna v Panteonu společně s manželem – po její smrti.

Antonín Pavel Wagner (1834–1895), sochař

Vyučil se v dílně Josefa Maxe v Praze, studoval na akademii ve Vídni. Vynikl především jako autor robustních dekorativních plastik (sochy pro parlament, vídeňský Burgtheater, brána vídeňského Hofburgu). Podílel se také na výzdobě Národního divadla (sochy Lumíra a Záboje, skupiny Opera a Drama) a Národního muzea.

[Přejít na časovou osu](#)

Jan Hus

instalace: 1939

Jan Hus (přibližně 1372 až 1415), kněz, autor spisů, reformátor, rektor

Kněz a od roku 1396 i univerzitní mistr, který působil i ve vedení univerzity. Kritizoval praktiky církve a její vztah ke světské moci. Od roku 1402 působil v Betlémské kapli. Byl aktivní na univerzitě během sporů počátku 15. století, včetně Dekretu kutnohorského v roce 1409 a odchodu významné části univerzitních mistrů i studentů. V roce 1410 na něj byla uvalena klatba související s jeho působením a Viklefovými spisy. Přijal pozvání na kostnický koncil, kde byl ovšem uvězněn, obviněn z kacířství a roku 1415 upálen. Stal se symbolem české reformace a od 19. století také jedním ze symbolů národního boje. V Panteonu byla nejprve jeho busta, poté i jeho socha. Spor o umístění jeho jména na fasádu muzea nakonec vyprovokoval aktivitu vedoucí k postavení jeho pomníku na Staroměstském náměstí.

Věra Ducháčková, (1909–1994), sochařka a restaurátorka

Na UMPRUM v Praze studovala u K. Dvořáka a J. Mařatky. Věnovala se portrétní a monumentální plastice. Vytvořila pomníky a busty významných osobností (B. Smetana, J. Žižka, sousoší J. Keplera a Tychona Braha, J. G. Mendel). Navrhovala také mince.

[Přejít na časovou osu](#)

Jan Amos Komenský

instalace: 1898–1902

Jan Amos Komenský (1592–1670), polyhistor, filozof, pedagog, reformátor školství světového formátu, poslední biskup Jednoty bratrské

Bezesporu jedna z největších postav našich dějin. Významný myslitel. Jakožto nekatolík musel opustit zemi a působil v zahraničí – Uhry, Polsko, Švédsko, Anglie, Nizozemí. Zabýval se otázkami výchovy a vzdělání, zároveň se snažil o encyklopedické spisy, kdy jeho ideálem byla „pansofie“, obsáhnutí veškerého vědění. Psal latinsky i česky. Nejznámějším je jeho Labyrint světa a ráj srdce. O mnoho ze svého díla přišel při požáru Lešna, zároveň ztratil v životě mnoho svých blízkých. Byl uznáván jako zcela mimořádná osobnost, která přesahuje svoji dobu.

Antonín Popp (1850–1915), sochař, medailér a pedagog

Nedokončil studia na AVU v Praze. Je autorem ornamentních dekorací a medailonů českých králů v interiéru Národního muzea. Jeho sochy zdobí Národní divadlo a řadu veřejných budov v českých zemích. Zaměřoval se také na funerální plastiku.

[Přejít na časovou osu](#)

Tomáš Garrigue Masaryk

instalace: 1932

deinstalace: 1950–1951

navrácení: 1968

Tomáš Garrigue Masaryk (1850–1937), filozof, sociolog, politik, pedagog, poslanec, prezident republiky

Studoval ve Vídni, v roce 1882 přešel na pražskou univerzitu. Poslanec Říšské rady 1891–1893, získal mandáty v letech 1907 a 1911. Zásadní roli sehrával ve veřejném prostoru během bojů o tzv. Rukopisy a v kauze hilsneriády na přelomu 19. a 20. století. Prosazoval všeobecné volební právo, systém demokracie či rovnost mužů a žen. Znalec Ruska, muž se zkušenostmi z pobytu v USA a západní Evropě. V roce 1900 založil Českou stranu lidovou, která prosazovala politiku skupiny tzv. realistů. V roce 1914 odešel do exilu, kde společně s E. Benešem, M. R. Štefánikem a dalšími sehrál hlavní roli při založení Československa. Byl zvolen prezidentem republiky již v roce 1918, poté jím byl volen až do roku 1935, kdy rezignoval. Autor mnoha zásadních děl jako Rusko a Evropa, Světová revoluce, Česká otázka či Naše nynější krize. Byl celkem 17x nominován na Nobelovu cenu za mír.

Otakar Španiel (1881–1955), sochař, řezbář, medailér a pedagog

Studoval na odborné škole rytecké v Jablonci nad Nisou, následně medailérství na akademii ve Vídni a na AVU v Praze u J. V. Myslbeka. Zaměřoval se na figurální a portrétní sochařství, funerální a pomníkovou tvorbu (T. G. Masaryk, J. Hus). Ve své tvorbě především zpracovával téma žen a sportu. Realizoval i hlavy pro loutky, plakety, medaile a mince.

[Přejít na časovou osu](#)

Jan Neruda

instalace: 1949

Jan Neruda (1834–1891), básník, spisovatel a novinář

Významná postava české literatury 19. století. Člen skupiny tzv. májovců kolem almanachu Máj z roku 1858. Jako novinář působil v redakcích časopisů Národní listy, Obrazy domova, Čas. Spolu s Vítězslavem Hálkem vydával časopis Lumír. Jeho básnické dílo bylo charakterizováno určitou skepsí a pesimismem, ve svých fejetonech a povídkách dokázal vystihnout ve zkratce všední starosti i zásadní životní momenty. Z díla jsou nejznámější např. Povídky malostranské a poté, básnické sbírky Hřbitovní kvítí, Kniha veršů, Písně kosmické, Balady a romance.

Karel Dvořák (1893–1950), sochař a pedagog

Byl žákem profesora J. Drahoňovského na UMPRUM a J. V. Myslbeka a J. Štursy na AVU v Praze. Autor četných pomníkových realizací (soustavy Cyrila a Metoděje pro Karlův most, Denisův pomník), alegorických soch a portrétů (V. Špála, O. Gutfreund).

Přejít na časovou osu

František Palacký

instalace: 1898–1902

František Palacký (1798–1876), historik, spisovatel a politik

Po absolvování evangelického lycea působil jako vychovatel. Věnoval se následně dějinám a estetice. Poté působil mimo jiné jako archivář Šternberků. S uplatněním i zaměřením mu pomohl v počátcích Dobrovský. Stal se následně stavovský historikem. Od roku 1827 stál u zrodu muzejního časopisu. Zásadně ovlivnil podobu a fungování muzea, dal mu jeho vědecký charakter. Postupně se z něj stala klíčová postava českého národního života. Byl uznáván jako historik, ale také jako politik a organizátor veřejného života. Životním dílem jsou jeho Dějiny národu českého v Čechách a na Moravě. Je považován za zakladatele moderního dějepisectví, přezdíván byl Otcem národa. Byl členem Královské české společnosti nauk. Historii vnímal jako celek, kde se propojují dějiny státoprávní se sociálními, ale i s uměním a vědami. Ve svých dějinách vyzdvihl zejména husitské období. Byl významnou postavou revolučního roku 1848 a i v následujících letech si udržel postavení čelného českého politika.

Antonín Popp (1850–1915), sochař, medailér a pedagog

Nedokončil studia na AVU v Praze. Je autorem ornamentních dekorací a medailonů českých králů v interiéru Národního muzea. Jeho sochy zdobí Národní divadlo a řadu veřejných budov v českých zemích. Zaměřoval se také na funerální plastiku.

[Přejít na časovou osu](#)

Kašpar Maria hrabě Štemberk

instalace: 1898–1902

Kašpar Maria hrabě ze Šternberka (1761–1838), šlechtic, přírodovědec, jeden ze zakladatelů muzea

Zpočátku se soustředil na církevní a diplomatickou kariéru, poté se zaměřil na vědu. Významné bylo jeho seznámení s Alexandrem von Humboldtem. V první polovině 19. století patřil poté k nejvýznamnějším přírodovědcům. Jeho specializací byla především botanika, geologii a paleontologie. Věnoval se také uspořádání Haenkeho jedinečného herbáře. Je také považován za jednoho ze zakladatelů paleobotaniky. Shromáždil rozsáhlé a mimořádné sbírky nerostů, zkamenělin a herbářových položek, které se posléze staly základem sbírek Národního muzea v Praze, u jehož zrodu v podobě českého vlasteneckého muzea stál.

Josef Kvasnička (1868–1932), akademický sochař a pedagog

Studoval v Praze a Vídni, na pražském UMPRUM se učil u Myslbeka. Po vojně pracoval ve Vídni jako vzorkař v továrně na uměleckou terakotu, po návratu do Čech se začal věnovat vlastní tvorbě. Jeho práce má velmi komorní charakter, osud mnoha děl není znám. Kromě busty v Panteonu je autorem např. pomníku Jana Žižky a sochy Republika ve Vodňanech.

[Přejít na časovou osu](#)

Jindřich hrabě Clam-Martinić

instalace: 1898–1902

deinstalace: 1950–1951

Jindřich Jaroslav hrabě Clam-Martinić (1826–1887), šlechtic a politik

Významný konzervativní politik, který nejprve zvolil úřednickou dráhu, působil v čele mělnického okresu, poté v Budíně či v Krakově. Prosazoval federalizaci Rakouska, např. ve svém díle z roku 1859. Po obnovení politického života po roce 1860 se v Říšské radě postavil do čela konzervativců, kde prosazoval výraznější autonomii pro jednotlivé celky rakouské říše. Nebyl spokojen s neúspěchy české státoprávní politiky, soustředil se tedy nejprve na zemskou českou politiku. Zasedal v českém zemském sněmu. Po roce 1879 znovu vstupuje do Říšské rady. V tomto období se jednalo především o postavení češtiny, dále o české školství a univerzitu. Stál v čele muzejního výboru v období, kdy se jednalo o postavení nové muzejní budovy.

Milan Havlíček (1873–1917), sochař

Učil se a pracoval u B. Schnircha, studoval také AMU a školu M. Pirnera na pražské malířské akademii. Je autorem mj. figurálních skupin Tragedie a Komédie na pylonech Vinohradského divadla. Úzce spolupracoval s Františkem Bílkem a Ladislavem Šalounem. Oženil se s neteří Bohuslava Schnircha, Františkou Schnirchovou.

[Přejít na časovou osu](#)

František Ladislav Rieger

instalace: 1907

deinstalace: 1950–1951

František Ladislav svobodný pán Rieger (1818–1903), právník a politik

Do politiky se výrazně zapojil v revolučním roce 1848, kdy se podílel na Slovanském sjezdu a zároveň prosazoval liberální principy, společně s Palackým odmítal velkoněmeckou myšlenku. Po neúspěchu revoluce se věnoval mimo jiné redigování Slovníku naučného od roku 1858. Po roce 1860 stál u znovuoobnovení české aktivní politiky, stejně jako po rakousko-uherském vyrovnání u politiky pasivní rezistence. S obnovením aktivity v roce 1878 se také on o rok později vrací na půdu Říšské rady. Na počátku 70. let stál u vyjednávání o tzv. fundamentální články, v roce 1890 u punktací. Ty již znamenaly postupný počátek konce staročeské strany, v jejímž čele dlouhodobě stál. Později byl členem Panské sněmovny. Byl aktivní v muzejní činnosti, zasloužil se o získání pozemku pro novou budovu, stejně jako o významné finanční zajištění stavby budovy muzea.

Josef Václav Myslbek (1848–1922), sochař

Je považován za zakladatele a klasika tradice českého sochařství. Původně se měl stát ševcem. Jeho dílo je inspirováno francouzským sochařstvím a také českou vlasteneckou kulturou. Mimo sochu sv. Václava na Václavském náměstí jsou velmi známé jeho plastiky Zpěvohra a Činohra, které vytvořil pro Národní divadlo. Zapomenout nelze ani na sousoší pro Palackého most a náhrobek kardinála Bedřicha knížete Schwarzenberga, který je umístěn v chrámu sv. Víta.

Socha je ve sbírkách Národní galerie.

Přejít na časovou osu

Jiří Kristián kníže Lobkowicz

instalace: 1905

deinstalace: 1950–1951

Jiří Kristián kníže Lobkovitz (1835–1908), šlechtic, právník a politik

Významný konzervativní politik a představitel české zemské samosprávy. Působil v Říšské radě, později byl členem Panské sněmovny. Působil také jako starosta okresní správy v Mělníku, později v Písku. V letech 1871–1872 a posléze 1883–1907 byl nejvyšším maršálkem Království českého. Prosazoval český státoprávní program zemské samosprávy. Získal několik významných ocenění včetně Řádu zlatého rouna.

Josef Václav Myslbek (1848–1922), sochař

Je považován za zakladatele a klasika tradice českého sochařství. Původně se měl stát ševcem. Jeho dílo je inspirováno francouzským sochařstvím a také českou vlasteneckou kulturou. Mimo sochu sv. Václava na Václavském náměstí jsou velmi známé jeho plastiky Zpěvohra a Činohra, které vytvořil pro Národní divadlo. Zapomenout nelze ani na sousoší pro Palackého most a náhrobek kardinála Bedřicha knížete Schwarzenberga, který je umístěn v chrámu sv. Víta.

Socha je ve sbírkách Národní galerie.

Přejít na časovou osu

Edvard Beneš

instalace: 1948

deinstalace: 1950–1951

Edvard Beneš (1884–1948), sociolog, politik, ministr zahraničí, předseda vlády, prezident republiky

Studoval v Praze a ve Francii, v roce 1912 se stal docentem sociologie. V roce 1915 odešel do Francie, kde společně s T. G. Masarykem, M. R. Štefánikem a dalšími zásadně přispěl k založení Československa. V letech 1918–1935 byl nepřetržitě ministrem zahraničí, v letech 1921–1922 zároveň předsedou vlády. Podílel se na založení Společnosti národů. V letech 1935–1938, následně 1945–1948 byl prezidentem republiky. Po Mnichovu 1938 emigroval a stál v čele zahraničního odboje. V roce 1948 rezignoval na prezidentský úřad. Hrál roli v osudových okamžicích dějin – založení státu, mnichovské krizi, poválečném odsunu německého obyvatelstva, vytvoření poválečného systému omezené demokracie, vládní krizi 1948.

Karel Dvořák (1893–1950), sochař a pedagog

Byl žákem profesora J. Drahoňovského na UMPRUM a J. V. Myslbeka a J. Štursy na AVU v Praze. Autor četných pomníkových realizací (sousedí Cyrila a Metoděje pro Karlův most, Denisův pomník), alegorických soch a portrétů (V. Špála, O. Gutfreund).

[Přejít na časovou osu](#)

Autoři fotografií:

Ota Palán

Jarmila Kutová

Dagmar Landová

Národní galerie

Autoři portrétů osobností:

Michal Stehlík

Karolína Heroldová

Pavel Muchka